Nyhetsbrevet

Vi Resenärer

ISSN 2002-3103 På resenärernas sida i snart 30 år 2023-02-23 Nr 4

Grattis, Tåg i Bergslagen

Vecka 9 är det premiär för Tåg i Bergslagens nya tåg. Under veckan sätts de in på linjen Västerås-Ludvika. *Foto TiB*

Fullt på vägarna men glest på spåren

SJ kör efter vanlig tidtabell på Dalabanan nästa lördag, vilket gör att det är fullsatt Stockholm-Mora i 2:a klass. Tåget är inget alternativ till bilen för sportlovsresenärerna. *Foto: Vi Resenärer*

Vy Tåg i samarbete med Europcar

Nu kan man fortsätta resan med Vy Tåg genom att hyra bil hos Europcar. Förbokad hyrbil hämtas och lämnar på järnvägs-stationen. *Foto: Vy Tåg*

Trångt på vägarna - Glest på spåren

Debattinlägg J Å Bosell. Nu stundar sportlovsveckan och vägarna upp till Sälen fylls med skidturister. Höjda drivmedelspriser och ökad klimatmedvetenhet kan få många som sitter bakom ratten att fråga sig om det går att ta tåget till Dalafjällen.

Det går inga tåg till Sälen men det går att ta tåget till Mora och sedan en länsbuss.

Restid Stockholm-Sälen ligger på 8 timmar med ett byte i Mora. Bästa förbindelsen är tåget från Stockholm 09.44. Det går till Mora utan byten. Därifrån är det lokalbuss till Sälen. Tåget har första och andra klass, platsbokning samt vanligen servering.

Detta tåg är mycket populärt och i år blev avgången nu på lördag fullbokad redan veckan före. Så har bokningsläget sett ut inför sportloven de senaste åren.

Många som vill ta tåget till Dalarna inför sportlovet stängs således ute såvida de inte köper en dyr förstaklass biljett. Förutom att avgången 09.44 är helt slutsåld finns det inga lediga platser i andra klass i övriga tåg till Mora.

Trots att det är fullt på tågen aviserar SJ att man inte har någon servering på flertalet tåg till Mora denna stora resdag.

Tågbyte i Borlänge. Trots att de flesta ska till Mora körs det stora tåget mer eller mindre tomt till Falun

Tåget har många fördelar jämfört med buss och flyg. En är att man enkelt kan öka antalet sittplatser väsentligt genom att koppla på en vagn till som betjänas av oförändrad personalstyrka. Tyvärr utnyttjar SJ detta i mycket liten omfattning. Genom en bra logistik ska ett tåg aldrig bli fullbokat.

Det blir i år som under tidigare år trångt på vägarna mot Dalafjällen på lördag men glest med tåg på Dalabanan.

Foto: Vi Resenärer

.

Res grönt med en el- eller hybridbil från Europcar

Vy Tåg hemsida 2023-02-22. I samarbete med Europcar kan du nu resa vidare efter din Vy Tåg resa med hyrbil mot slutdestinationen.

Resan är bokningsbar på följande stationer:
Stockholm, Uppsala, Gävle, Sundsvall, Åre, Kiruna, Umeå, Luleå, Gällivare, Östersund, Örnsköldsvik, Karlstad, Arvika & Kristinehamn.

Bokning sker på förfrågan så för att se tillgänglighet kontaktar du stationen där du vill hämta bilen.

Ange koden 55393562 för att ta del av erbjudandet och information om överlämning av nyckel etc. Bilen levereras till aktuell tågstation.

Finns bilarna på tågstationen?
Ja, vi kommer att köra ut den bokade bilen till tågstationen.

Hur får jag tag i bilnyckeln
Du får information om det i samband med att du bokar hyrbilen hos Europcar.

Vad gör jag om bilen inte är på plats?
Då ska du höra av dig till det Europcar-kontor där du hyrt bilen. Om kontoret har stängt för dagen kan du ringa till Europcars journummer på 020-61 00 61.

Vad händer om jag bokat en hyrbil och tåget blir försenat eller inställt?
Du ska avboka din hyrbil hos Europcar senast 24 timmar innan, men skulle ett tåg bli inställt är det inga problem att avboka samma dag.

En ros till Mälartåg!

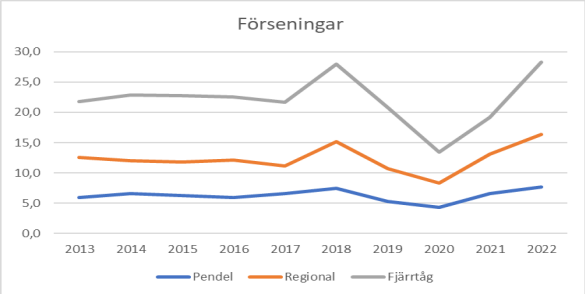
Debattinlägg J Å Bosell. Tågens punktlighet väcker mycket större intresse än flygets och expressbussarnas. Tågen har ett unikt nätverk med anslutningar som bygger på att tågen kommer i tid. Talesättet ”Det går som tåget” lever kvar men är naggat i kanten.

Resenärerna är i första hand intresserade av punktligheten för de tåg och linjer var och en använder. Tyvärr är det bara Mälartåg som i dag publicerar månadsuppgifter för varje linje.

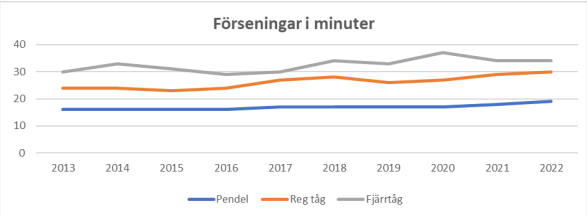
Mälartåg Januari 2023	Punktlighet	Försening
Örebro-Stockholm-Uppsala	88%	12 %
Linköping-Västerås-Sala	92%	8 %
Hallsberg-Stockholm	86%	14 %
Norrköping-Nyköping-Stockholm	92%	8 %
Uppsala-Tierp-Gävle	95%	5 %
Snitt	**92%**	**8 %**

SJ och Arlanda Express har haft månadsvis redovisning på nätet men nyligen slopat den.

Diagrammet visar att förseningarna inte gått ned under de senaste 10 åren, trots alla projektgrupper och andra åtgärder som vidtagits.

Förseningarna i minuter har i stort varit oförändrade under de senaste 10 åren, 17 min för pendeltåg, 26 minuter för regionaltåg och 33 minuter för fjärrtåg.

Järnvägsbranschen räknar inställda tåg som försenade. Under 2022 var 20 000 tåg eller 4,8 % av planerat antal tåg inställda.

Vidare räknar man alla tåg som inkommer inom 5 minuter efter tidtabell som punktliga.

Det ger för 2022 en punktlighet om 83,7 %.

De flesta resenärer torde ha en större marginal i planeringen än 5 minuter. Säg att man lägger på 15 minuter. Då får vi en punktlighet om 91,3 % eller en genomsnittlig försening på närmare 9 %.

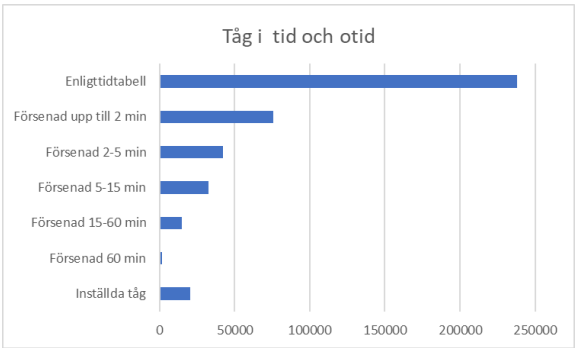
Tåg som är i tid borde uppmärksammas. När flera bolag publicerade uppgifter låg Arlanda Express och Östgötapendeln i topp med bara någon procentenhet i förseningar.

Det är märkligt att trafikbolag med punktlig trafik inte använder det i marknadsföringen.

Under 2022 planerades för 425 404 tåg enligt Trafikanalys. Nästan 5 % eller 20 239 tåg ställdes in, Drygt 50 % av tågen kom fram på utsatt tid.

Planerat antal tåg	425 404	100,0%
Inställda tåg	-20 239	-4,8%
Framförda tåg	405 165	95,2%
Försenade > 60 min	-1 728	-0,4%
Ankom inom 60 min	403 437	94,8%
Försenade 15-60 min	-14 883	-3,5%
Ankom inom 15 min	388 554	91,3%
Försenade 5 till 15 min	-32 393	-7,6%
Ankom inom 5 min	356 161	83,7%
Försenade 2-5 min	-42 485	-10,0%
Ankom inom 2 min	313 676	73,7%
Försenade högst 2 min	-75 806	-17,8%
Ankom enligt tidtabell	237 870	55,9%

Vy Tåg satsar på bekväma resor för barnfamiljer

Vy Tåg Pressinfo 2023-02-13. Vy Tåg som kör Nattåget Norrland har uppgraderat komforten i liggvagn för att kunna ge större sällskap och framförallt barnfamiljer möjlighet till en bekvämare resa. Vy har bland annat uppgraderat alla liggvagnskupéer med nya täcken och kuddar av hotellstandard. Tidigare har resenärer i liggvagn fått nöja sig med enklare kuddar och filtar.

- Vi vill göra det möjligt för fler barnfamiljer att välja tåget även när man ska resa långt. Vi tycker upplevelsen ombord är viktig oavsett vilken kupétyp man väljer att resa i. Liggvagnskupén är dessutom en väldigt uppskattad produkt, dels av större sällskap men framför allt av barnfamiljer då det finns gott om plats både för att sova och umgås, säger Dag Lokrantz-Bernitz, VD på Vy Tåg.

En liggvagnskupé har sex bäddar som under dagtid även går att bädda om till två soffor. Mellan sofforna finns ett bord där man kan äta mat, spela spel och umgås.

Lollo Lämmel, barnens favorit

Ombord på Nattåget Norrland får de minsta resenärerna även möta nattågets egen lämmel, Lollo. I en ritbok tar Lollo med barnen på en resa genom Sverige där barnen får möjlighet att färglägga de illustrativa bilderna.

- Lollo är en del av vårt servicekoncept där vi vill att alla resenärer ska känna sig välkomna ombord. För de barnfamiljer som reser längre sträckor är det alltid uppskattat att kunna bjuda på en extra aktivitet till barnen, säger Dag Lokrantz-Bernitz.

Vy Tåg hänger på fler vagnar under sport- och påsklovet

Efterfrågan för resor med Nattåget Norrland under kommande sport och påsklov är hög då många vill välja tåget.

- Vi jobbar alltid för göra det möjligt för de som vill att välja tåget. För sport- och påskloven har vi lagt på fler vagnar på de tåg som började bli fullbokade så att fler ska kunna resa, säger Dag Lokrantz-Bernitz.

Foto: Vy Tåg

Tåg i Bergslagen tar nya tåg upp på spåren

Tåg i Bergslagen Hemsida 2023-02-22

Sveriges modernaste tåg? I mars rullar äntligen de första nya tågen ut på Bergslagsspåren. Fräscht, stort och modernt väntar nu Tåg i Bergslagens resenärer.

Vilket lyft för resenärerna! Nu ersätts Tåg i Bergslagens äldsta X14-tåg med helt nya, moderna dubbeldäckare. Vecka nio sätts de två första av totalt sju beställda ER1-tåg i trafik på Bergslagspendeln mellan Västerås och Ludvika. Resterande tåg levereras löpande under första halvåret, och efter sommaren kommer samtliga gamla X14-tåg att ha ersatts. De nya tågen kommer till en början att främst trafikera sträckan Ludvika-Västerås.

Bekvämt och tillgänglighetsanpassat. För dig som reser väntar avsevärt högre komfort och gott om plats. De nya tågen består av fyra vagnar med 333 sittplatser, plus 24 fällbara stolar. Salongerna är luftiga, entréerna har gott om utrymme och insteg i nivå med plattformen gör det enkelt att stiga på och av.

Tågen uppfyller helt de senaste kraven på tillgänglighet. Ombord borgar halkfria och ljuddämpande mattor och god luftkonditionering för hög komfort, och det är gott om bagageutrymme och fler cykelplatser ombord än tidigare.

Enkelt att arbeta ombord Tåg i Bergslagens nya tåg är anpassade för pendlare. Det blir enklare att arbeta ombord med bättre wifi, dubbla eluttag vid varje säte, ställbara bord och läslampor. På tågen finns även en allergivänlig avdelning, en lugn avdelning och en särskild avdelning för den som reser med djur.

Sveriges grönaste varumärke

SJ Pressinfo 2023-02-16. SJ har utsetts till Sveriges grönaste varumärke inom kategorin Transport för femtonde året i rad. Över 1000 svenskar har röstat i undersökningen och SJ prisas återigen för miljö- och hållbarhetsarbete i framkant. Detta visar årets rapport Sveriges Grönaste Varumärke som konsultföretaget Differ mätt sedan 2008.

- Det känns helt fantastiskt att vårt hållbarhetsarbete återigen uppmärksammas. Detta är ett resultat av alla våra medarbetares hårda jobb med att erbjuda klimatsmarta och hållbara resor till alla våra kunder, säger Claes Lindholtz, Kommunikation & Hållbarhetsdirektör på SJ. Att fortsatt driva på utvecklingen av klimatsmart resande har varit dominerande för SJ de senaste åren. Under 2022 har SJ dessutom gjort tågens bistro betydligt mer hållbar.

Ett pågående projekt handlar om att plastbanta bistron och till exempel plastbantades frukostboxen. Under året blev också hela frukostboxen vegetarisk med ägg från frigående höns och KRAV- och fairtrademärkt kaffe.

Sedan i april 2022 hämtar företaget Allwin den mat som blir över från tågen i Stockholm. Maten som motsvarar 2 400 måltider i månaden

delas sedan ut till behövande, bland annat i Svenska Kyrkans regi. Det har tidigare varit svårt att hitta en aktör som kan ta hand om överbliven mat från tågen eftersom kylkedjan inte kan brytas för många av varorna. Allwin har investerat i kylbilar och sedan april har de tagit hand om 1 000 kg mat i månaden från SJ, i stället för att det kasseras.

- Arbetet med att minska våra klimatavtryck genomsyrar hela SJ. Idag är de allra flesta i Sverige medvetna om tågresans överlägsna klimatfördelar. Då gäller det för oss att arbeta med hållbarhet inom nya områden, säger Claes Lindholtz.

Sveriges Grönaste Varumärke har sedan 2008 genomförts av konsultföretaget Differ och Målsättningen med undersökningen är att följa svenska konsumenters syn på miljö och hållbarhetsarbete. Undersökningen har besvarats av ett slumpvist urval av personer i åldrarna 15-75 år som är riksrepresentativt för svenska folket. Datainsamlingen genomfördes under december år 2022.

Gotlandsbåt att hyra eller köpa

Gotlandsbolaget Pressinfo 2023-02-16.
Efter att Destination Gotland återlämnar HSC Gotlandia II till Gotlandsbolaget, avser man nu sälja eller hyra ut fartyget.

HSC Gotlandia II sattes i trafik 2006 efter leverans från italienska Fincantieri. Destination Gotland har använt fartyget i Gotlandstrafiken, främst mellan Visby, Nynäshamn och Västervik. Nu när HSC Gotlandia II inte längre används i trafiken, lämnas hon tillbaka till ägaren Gotlandsbolaget.

”Destination Gotland använder tre stora Ro-Paxfartyg till Gotlandstrafiken nu, och har därmed återlämnat Gotlandia II till Gotlandsbolaget. Då vi arbetar med utvecklingen av våra vätgasdrivna konceptfartyg, så ser vi inte att Gotlandia II har en roll att fylla inom koncernen längre,” säger Håkan Johansson VD Gotlandsbolaget.

Håkan Johansson fortsätter ”Det är ett bra fartyg som var före sin tid och hon har tjänat Gotland väl. Vi tror att det finns goda möjligheter att hon har en roll att fylla hos något annat rederi nu när hon inte längre används i Gotlandstrafiken.” Processen med att sälja eller hyra ut fartyget inleds omgående.

Foto: Gotlandsbolaget

Flygmarknaden återhämtar sig

Swedavia Pressinfo 2023-02-16. Swedavia publicerar idag sin bokslutskommuniké för 2022. Den starka återhämtningen på flygmarknaden och en rad viktiga flygbolagssatsningar resulterar i att bolaget för helåret rapporterar en nästintill fördubblad omsättning och en kraftig resultatförbättring, med ett kassaflöde från den löpande verksamheten som är positivt för första gången sedan pandemins början. Trots den kraftiga återhämtningen präglas resultatet fortsatt av pandemins effekter och Swedavia redovisar ett negativt resultat för helåret.

– Vi kan se tillbaka på ett år där återhämtningen på flygmarknaden på allvar tog fart, trots en bekymmersam konjunkturutveckling. Tack vare satsningar från såväl befintliga som nya flygbolagskunder har tillgängligheten kunnat förbättras avsevärt och antalet passagerare ökade till närmare 28 miljoner under det gångna året. Det är bra för svensk tillgänglighet och förstås för Swedavia som bolag. Vår omsättning nästan fördubblades jämfört med föregående år och kassaflödet från den löpande verksamheten var positivt. Även om vi också hade en kraftig resultatförbättring jämfört med föregående år, så är vi och branschen fortsatt starkt påverkade av pandemin och gör för tredje året i rad en förlust, säger Jonas Abrahamsson, Swedavias vd och koncernchef.

Sammanlagt reste närmare 28 miljoner passagerare vid Swedavias tio flygplatser under 2022, vilket motsvarar en ökning med drygt 130 procent jämfört med fjolårets 12 miljoner resenärer. Det är dock fortsatt cirka 70 procent av nivåerna före pandemin 2019. Swedavias flygplatser trafikerade 309 destinationer under 2022, vilket innebär att en stor del av destinationstappet till

följd av pandemin har återhämtats. Särskilt på Arlanda, där närmare 50 direktdestinationer tillkom under året.

Swedavias nettoomsättning ökade till 4 846 MSEK (2 717), vilket är nästintill en fördubbling jämfört med föregående år. Rörelseresultatet uppgick till -783 MSEK (-1 385), vilket är en förbättring jämfört med föregående år. Kassaflödet från den löpande verksamheten för året var positivt och uppgick till 541 MSEK (-293). Årets resultat uppgick till -709 MSEK (-1 182). Rörelseresultatet för fjärde kvartalet uppgick till -600 MSEK (-266).

Den underliggande förbättringen av rörelseresultatet uppgick till 1 061 MSEK för helåret och 125 MSEK för det fjärde kvartalet, justerat för omstruktureringskostnader, nedskrivningar, realisationsvinster samt även reservering för eventuell återbetalning av omställningsstöd,

– Den positiva trend vi såg under 2022 har fortsatt under inledningen av det här året. Trots att många hushåll är pressade och osäkerheten i omvärlden är stor, talar mycket för att vi går mot en intensiv sommarsäsong med ett högt restryck och fortsatta flygbolagssatsningar som bidrar till att svensk tillgänglighet förbättras ytterligare, säger Jonas Abrahamsson. Foto: *Swedavia*

Kraftig återhämtning över Öresund

Reportage. Trafiken över Öresund ökade under kvartal 4 med 27 % avseende pendlarresor och 19 % för personresor jämfört med samma kvartal året innan.

Andelen personresor över Öresund som gjordes via tåg över bron ökade mellan tredje och fjärde kvartalet från 30 till 38 procent. Personresorna med bil över bron minskade sin andel från 49 till 44 procent medan färjornas andel minskade från 21 till 18 procent.

Foto: Öresundstrafiken

Många frågetecken i SJs kommuniké

Debattinlägg J Å Bosell. Vi redovisade i förra nyhetsbrevet SJs resultat för 2022. De har snabbt återhämtat sig efter pandemin. Koncernen redovisar en vinst på 314 miljoner kronor. Året innan var det en förlust på 965 miljoner Bakom denna starka resultatförbättring ligger ett ökat resande på inte mindre än 47 %.

Avkastningen på det egna kapitalet uppgick till 10,2 %, vilket är väsentligt högre än det krav som ägarna ställer. Det ligger på 7 %.

Koncernens nettoomsättning uppgick till 10 403 mkr fördelat på dessa områden.

mkr	2022	Fördelning	2021	Förändr
Biljetter	6 541	62,9 %	4 260	+ 53,5 %
Trafikavtal	3 458	33,2 %	2 716	+27,3 %
Mat o dryck	161	1,5 %	94	+ 71,3 %
Övrigt	244	2,3 %	217	+ 12,4 %
Nettoomsättning	**10 403**	**100,0 %**	**7 287**	**+ 42,8 %**

En annan fördelning av dessa intäkter är denna:

mkr	2022	2021	Förändring
Moderbolaget	6 997	4 668	+ 49,9 %
Dotterbolag	3 406	2 619	+ 30, 0 %
Nettoomsättning	**10 403**	**7 287**	**+ 42,8 %**

Intäktsökningen torde förklaras av en högre beläggning i tågen. Ingen redovisning av prisutveckling ges i kommunikén. I samband med biljettsläppet under hösten kan den genomsnittliga prisnivån ha höjts.

Koncern Mkr	2022	2021	Förändring
Rörelsens Intäkter 1)	10 657	8 065	+ 32 %
Rörelsens kostnader	-10 208	-9 171	+ 11 %
Rörelseresultat	449	- 1 106	
Finansnetto och skatt	- 135	141	
Resultat	314	- 965	

1) Inklusive övriga rörelseintäkter

Moderbolaget, dvs den svenska verksamheten, gick dock med en mycket liten vinst och mottog ett koncernbidrag på 119 mkr för att komma på plus. Ingen förklaring till detta ges i kommunikén. Styrelsen föreslår att ingen utdelning till ägarna ges.

En av nyheterna under 2022 var nattågstrafiken till Hamburg *Foto: Vi Resenärer*

Koncernen investerade 1 271 mkr, varav 206 mkr i X2000, 162 mkr i nya regionaltåg och 709 mkr i nya snabbtåg

Nöjd kundindex har under 2022 legat något lägre än året innan.

Tidigare år har bokslutskommunikén innehållit information om marknadens utveckling och SJs syn på det som händer.

I år är vd Monica Lingegård mycket sparsam med nyheter utanför ekonomin. Hon skriver dock att kundtjänsten har fått mer resurser och man är tillbaka på rimliga svarstider.

SJ lämnade Öresundståg i slutet av året. Hon nämner inte att man sagt upp avtalet med Tåg i Bergslagen och att man inte kommer att vara med i deras nästa upphandling.

Tåget har inte det absolut bästa ryktet i dag vad gäller punktlighet, inställda avgångar och evakueringar vid trafikstopp. Hur ser SJs ledning på dessa för resenärerna så viktiga faktorer?.

Många som följer utvecklingen på spåren undrar hur det går för SJ i Norge. En fråga man ställer sig är om trafiken Trondheim-Stockholm via Östersund kommer att utvecklas?

Hur ser framtiden ut för SJ mot bakgrund av att man nyligen lämnat Mälardalstrafik och Öresundståg samt kommer att lämna Tåg i Bergslagen.

Det är många frågor som förblir obesvarade, bland annat varför det går så dåligt för moderbolaget.

Nyhetsbrevet Vi Resenärer utges av Idégruppen Vi Resenärer KB. Svartviksslingan 45 1403, 167 38 Bromma. E-post: press@vireser.se Hemsida www.vireser.se. Tel 0735-20 72 75 Org. nr 969618-3004
Ansvarig utgivare: Jan-Åke Bosell. Copyright: Idégruppen Vi Resenärer.
För avbeställning, mejla press@vireser.se